

HÍREK

Előfizetési árak			
Melyben:		Videken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1-50 K.
1 évté	3 K.	1 évté	4-50 K.
1 évté	6 K.	1 évté	9 K.
1 évté	12 K.	1 évté	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-ter 1.

Telefon: 208.

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Felölös szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

A magyar

vérnek, a magyar népnék, a kínzó magyar vértanú léleknek szeretete győztes tüzel minket. Ez a magyar nép hitvátsa szerint, majdnem azt mondanánk, világtörténelmi kategóriája szerint, vértanui nemzet. Ez a Hungaria vérbemártott tőgében jár, ennek az utjai vérrózsákkal vannak kitapaszva, tele vannak szörv a saját vérenek rózsáival. Ez a magyar nemzet, vértanui nemzet. Imádjuk az Isten végzéseit, hogy kellenek neki vértanuk, kezdve az ő egy-szültött Fián, végig beláthatatlan sorokon; hogy vannak nemzetek, melyek vértanui nemzetek. Hát a magyar nép is ilyen vértanui nemzet, de minél inkább az, annál inkább szeretjük, tiszteljük ájtatos, vallásos kultusszal kultiváljuk a vért és szenved a lelkünk, hogy annyi magyar ember, a mi népünk szenved, vérzik és pusztul. És ez az a magyar vér, melynek mi mindent köszönünk, mert a vérben lakik a lélek; ez az a lélek, mely kipalléroztta ezt a nyelvet, mely kifaragta azt a koporsót, azt a kapufélt, mely kivarotta azt a tulipántos szűrt, amely kigondolta, amely elővárasztotta a maga kulturáját.

E vérben lakik a lélek. Következésképp nekünk ez a vér a kultusznak tárgya, nekünk ez a vér szent vér, kiáltó vér, tüzes vér, hősiés vér. És ezzel a vérrel, mint Mózes a zsidókat, bepermetezte a magyar történelem husz századnak nemzedékét és azt mondja: „Testamentumot kötök veled ebben a vérben, érezd, hogy a vér vízzé nem válik benned, egy fenséges lélek legyen, hogy ez a vér a magyar szentek tradicionális fenséges öröksége legyen. Mi is érezzük, hogy a homlokunkon a magyar vértanú tüze, szemünkben a magyar vértanú lángja, szavainkban a magyar vértanú csattanása, a mi munkáinkban a magyar vértanú energiája van.

A magyar népnék éppen azért, mert hősiésen küzdött,

a jövő századokban nem megroppanva, nem megfoghatkozva, — ha talán számban megfoghatkozott is — de lélekben meg nem foghatkozva kell beállnia a hatalmas kulturmunkába. A magyar vértanú csodálatos energiái felebrednek, új érzései kigyuladnak; kevesebben vagyunk, de szentebbek, hősiésőbbek.

Mit adtak azok értünk, akiknek oly kevésük volt! Mit adtak azok, akiknek egy-egy kis szellérházuk volt csupán? Kiparcelláztak nekik egy-egy hosszú és egy-egy széles gödört, azt is közösbé. De a nemzet osztó igazsága egy más parcellázást, egy más megosztást kíván, mely több igazságot, több szeretetet, egy felségesen hatalmas, nagy jutalmat osszon, társadalmi, gazdasági javulást és fellendülést hozzon.

Háború.

A világháború mai napjának legnagyobb eseménye az a kormányhatározat amit Asquith tett az alsóházban. A másik nagyon fontos esemény, hogy Amerikának Németországhoz intézett jegyzékét ma mutatta be Wilson elnök a szenátusnak és a képviselőháznak. A jegyzék visszavonhatatlan és valóban ultimátum jellege van. Nem szabja meg ugyan a válasz pontos határidejét, de haladéktalanul választ kér. A jegyzék Kopenhágán át küldik le Németországnak. Washingtonban nagy politikai tanácskozások folynak és a tengerészeti minisztérium állítólag háborus előkészületeket tett.

Olasz harctér.

Kedvezőbb látási viszonyok következtében a tüzérségi harcok tegnap a harc vonal számos helyén újra élénkebbek voltak. A Col di Lana csúcsa az ellenség birtokában van. A Sugana szakaszon az olaszok új hadállásainkat eredménytelenül támadták.

A Maas-területen az ellenség heves tüzelést intézett a keleti parton töle elfoglalt állások ellen. Az ellenség egy kiszögellő sarkon árkunkba jutott. Egyébként a támadást a franciák súlyos veszteségei és néhány francia foglyulejtése mellett visszaverték.

Öt és fél millió orosz halott.

A naueni sziklatávirón jelentik a román lapoknak, hogy az oroszok öt és fél millió halottat vesztek a háború folyamán.

Székesfehérvár a kulturális fejlődés útján.

Irta: Fábrián Gáspár.

(Folytatás.)

Hisszük azonban azt is, hogy a háború okozta stagnálás idejét városunk vezetősége felhasználja arra, hogy a bekövetkező időkre szóló második beruházási ciklust az elsőhöz hasonló ügyszeretettel és buzgóssággal megtervezi, úgy, hogyha elérkezik az idő a megvalósításra, jól átgondolt, megérett, nagyszabású tervek álljanak rendelkezésre.

Legyen szabad, szakemberek lehen, néhány gondolatot, eszmét megpendíteni, mik volnának az első beruházások, létesítmények létszükségesebbjei, melyeket meg vagyunk róla győződve, városunk vezetői nagyon jól ismernek és sokat gondoltak mégis a városunk iránti szeretet emelkedő buzdít, hogy lapunk olvasói téven e kérdésekkel a legszelésebb körökben is foglalkozzanak és majdani létesítések kérdésekor hiábaválok és megdöglőn el-elmentésekkel — ismervén őket közelebből — azokat meghívástani ne törekedjenek, sőt vállvetett buzgóssággal támogatni siessenek!

A magyar ember, főképp a székesfehérvári magyar, — okos ember lehen — szeret más káran tanulni. Utjásokba, melyeket másutt kipróbálva nem látott, nem igen szeret belemenni. Viszont a jó példát szívesen követi. Mikor tehát az új fejlődések útját egyengetjük, nézzünk kissé széjjel mi is alkalmas példakép után, hogy irásunk ne csak légvárat építő lelkesedésnek lássék, hanem eszméink megvalósításának realitása kézzelfogható legyen. Ne menjünk külföldi példák után. Mások a viszonyok, igények és főképp az anyagi források. Maradjunk csak szép hazánkban. Azt se tegyük, hogy innen-onnan válogassuk össze ami szép, jó és megkapó létesítmény, mert erre könnyen és méltán azt a feleletet nyernénk, hogy szégyen vagyunk mi ahhoz, hogy mindezeket itt helyben megalkossuk!

Ne menjünk tehát messze, maradjunk a Dunántúl és vegyük példaképpül ennek egyik kevésbé ismert, de bámulatos fejlődést mutató városát: Pécsét.

Evek sora óta figyeljük a várost, mely sok tekintetben bámulatos a

mi városunkkal, még abban is, hogy szegény, mégis oly óriási lendülettel fejlődik, épül és szépül, hogy látva azt, gondolkodóba kell esnünk — s tiltos rugókat keresünk s bizonyos szent remény dagasztja szívünket Székesfehérvárra gondolva, hogy miért ne tehetné meg azt, amit Pécs pár év alatt megtett, a mi városunk is!

Pécsét, a régi római Sopianae-t — csak úgy, mint Székesfehérvárt, Alba-Regiát a városalapítás csodálatos érzékű mesterei, a rómaiak szívták és fejlesztették. Amit ők kitűnő szakértelemmel és tudással megalapoztak, azt helyes irányban tovább fejleszteni lett volna a későbbi korok feladata. Pécs itt is megtalálta a helyes utat. A nagy-szerű Mecsek alá húzódott és terült el hosszú vonalban, a római villák, a mai szállóhegyek közvetlen közelében; míg Székesfehérvár ezen hasonlós és egészséges fekvését nem használta ki és az egészségtelen védműveknek valaha kitűnő sárrétek s laposok felé terjengett. Ime, egy intés, merre van városunk egészséges fejlődésének iránya.

(Folyt. köv.)

HÍREK.

Háborustémák.

A most folyó háború óriási arányai legjobban akkor tűnnek szembe, ha az ember azoknak a bihellenül kiterjedt frontoknak a hosszát nézi, amelyekben a két fél seregei egymással harcra állnak.

Ez a hadjárat méreteiben minden eddigit felülmúl. A csaták nem órák alatt dőlnek el, hanem heteken és hónapokon át tartanak és a harc vonalok világtergéről a másikig húzódnak. A keleti front hosszabb, mint a nyugati front, de a külsőbség kiterjedésében mégis csekély, noha a küzdelem nagyobb területen folyik.

Ennek a magyaráza az, hogy amikor a mozgó háborúból álló háborúba mentünk át, akkor harc vonalunk a legkedvezőbb alakulatot vette fel, vagyis csaknem teljesen egyenes vonalként húzódik északról délnek. A keleti front terjedelme Rigától egészen a román határig kerekén ezer kilométer. Valamivel rövidebb a nyugati front, amely tekervényes kanyarulata folytán hosszabb lett mint amínó a küzdelem színterétől szolgáló terület nagyságához képest megilletné. S franciák saját becsülésük szerint 800 kilométer tartanak megszállva, az angolok 75 kilométert a belgák pedig 25 kilométert.

A nyugati front tehát összesen

800 kilométer hosszú. Legszaggatottabb az olasz front, mert itt a hegvidékek lehetetlenné tették a harcoknak egyenesebb irányban való megvonását. Ennek a frontnak kerekén 450 kilométer a hossza. A macedon-bulgár határon húzódó harcvonal 400 kilométerre tehető. A kaukázusi harcvonal a Wan-tótól egészen a Fekete tengerig 400 kilométer hosszúságban nyúlik el. A orosz harcvonal körülbelül 500 kilométer hosszú, az Irak-harcvonal 300 kilométer, a délarábiai harcvonal 100 kilométer.

Az albán harcvonal beszámításával a frontok hossza végeredményben ötezer kilométerre tehető és ezt a két fél után kétszeresen számítva, a harcban álló seregek összesen tízezer kilométer hosszú vonalat tartanak megszállva. Nincs ebbe beleértve a gyarmatokon folyó küzdelmek harcvonalát, mert erről megbízható becseket nem lehet mondani. Egyiptom keleti és nyugati határa nincs számítva, mert ott nem folyik harc.

Választmányi ülés a Hadsegélyzőnél. A Hadsegélyző Bizottság választmánya dr. Saára Gyula polgármester elnöke alatt csütörtökön délután 5 órakor ülést tartott, amelyen a tagok teljes számban megjelentek. A választmány a közgyűléstől kapott felhatalmazás alapján elhatározta, hogy a Bizottságot újabb tagok felvételével bővíteni fogja. Minden nap a hivatalos órák alatt két választmányi tag lesz jelen a hivatalban egy titkárral, akik a felmerülő ügyeket elintézik. A tagok beosztását a választmány határozta meg. Jegyzőkönyvek vezetésére Fiáth Györgyöt kérték fel. A sétatársaságra vonatkozólag a vöröskereszt által közös megállapodásra lépnek, amelynek eredménye valószínűleg az lesz, hogy mindkét intézmény pénz-tárá javára felváltva fogják tartani. A Hadsegélyző husvét ünnepén virágüzemelt is, rendez, amelyen azonban nagy gondot fordít arra, hogy a közönségre nézve ne legyen molesztáló jellegű. Kisleányok emlékére elteendő egy-egy szál műszekfűt fognak árusítani, amelynek ára 10 fillér lesz. A Bizottság tudomásul vette, hogy a hivatalos helyiségeket rendbehozták s tekintettel az ünnepekre, a hivatalát május 1-én fogja megnyitni.

A felsőkereskedelmi iskola növendékei közül a következőket sorozták be a legutóbb tartott sorozáson: Az alsó osztályból: Andraskovits József. A középső osztályból: Gönczöl Károly, Welinszky István, Montskó Ferenc, Arnold József, Stocker Ferenc és Dugós Ottó. A felső osztályból: Kereskes Béla, Margruber László, Szöllősy Ferenc, és Antal Ferenc.

— **Dr. Prohászka Ottokár hadiárva-háza** ma a következő adományok érkeztek: Kreutz Annus 5 kor. Szlatényi Lajosné 6 korona.

— **Rendőrközpont** jutalmazása. A rendőrközpont évenként 200 koronát szoktak kapni jutalmul. Ezen összeget két év óta nem osztották ki, az idén kiosztásra kerül. Sági Lajos rendőrközpontjára javaslatára egyenlő részben fogják kiosztani a rendőrközpontok között.

— **Közgyűlések programjai.** Székesszékfővárosi törvényhatósága f. hó 28-án d. u. 3 órakor közgyűlést tart, melynek főbb tárgysorozata a következők: Polgármesteri jelentés március hóról. — Az 1916-iki virágok kiállítását névjegyzéke. — A polgármesteri gyűlése cipőre (4800 K.) a szegény el. iskolás gyermekek részére. — A 2000 korona színiségi kiutalása. — Előterjesztés az agg és szegényintézetek életmezés ügyében. — A vármegyeház előtt aszfaltjárda készítése. — Dr. Siebenek Alfréd és Böbert továbbá Berkovits Lajosné fellebbezése a rájuk kirott, a Várköruton létesített csatorna költségeihez való hozzájárulás ellen. — Az elengedett színházról kiosztása. — Szűcs Róbert fellebbezése a reá kirott, a csapadékvízcsatorna építési költségeihez való hozzájárulás ellen. — A helybeli Légszészársulat által a város ellen indított per befejezése.

A vármegyei közgyűlés főbb pontjai következők: Alispán jelentése 1915 évről. — A lemondás folytán megüresedett központi választmányi tagság egy helyének betöltése. — A Fejér- és Tolna vármegyei h. é. vasút részvényirtásának igazgatóságához 2 bizottsági tag kiküldése. — A IV. hadikölcsönön kötvényekre jegyzés vármegyei alapok terhére. — Komjáthy János és Ács Mihály ökl. gyógy-szereszek kérvénye Bicskén II. gyógyszertár felállítását iránt. — Vármegyei mezőgazdasági bizottság iraelakítása az 1916, 1917 és 1918 évekre.

— **A hadtápvonalban szolgáló katonák szabadsága** tárgyában újabb rendelet megjelenéséről kapunk értesítést helyről-értesítést. Eszerint a harctéren alkalmazottaknak 3 havi fölmentés nem adható, azonban ha nem a tűzvonalban, hanem a hadtápvonal másodiklagos alakulataiban vannak beosztva, a cs. és kir. hadseregparancsnokság. A Op. Nr. 222 számú rendelete értelmében illetékes csapatparancsnokságukból rövidebb 3-4 heti gazdasági szabadságot kérhetnek.

— **Rözgálca** érkezik. Nem kell aggódni a szőlősgazdáknak, a város gondos vezetésének sikerült egy vagyon részgálcát szereznie, amely a napokban már meg is érkezik.

— **Vasárnap is lehet hadikölcső jegyezni.** A kereskedelmi miniszter értesítette a székesfehérvári pénzügyeteket, hogy a hadikölcsön jegyzésének ideje alatt vasárnap is tarthatnak hivatalos órákat.

— **Kik akarnak katonatisztek lenni.** A honvédelmi miniszter pályázatot hirdet a soproci honvédfőiskolában és a Lušovka akadémiában a jövő tanévre betöltendő államköltséges, továbbá alapítványos és fizetési helyekre. A pályázók az illetékes intézetek párcsnokságától díjmentes tájékoztatást kérhetnek, amely az összes tudnivalókról bő felvilágosítást nyújt.

— **Csak egy cigarettát.** Cigarettagyűjtésünk köz ma egy hatalmas adomány érkezett. A felsőkereskedelmi iskola és a női tanfolyam növendékei, akik már többször tanultak adtak eme hadijótékony-ságnak, 4900 darab cigarettát küldtek a Fejermegyei Naplóhoz a sebesült katonák részére. Lapunk tegnapi számában már közöltük az adományokat, melyeket az egyes hadikórházaknak juttattunk, a mai adománnyal ez tetemesen növekedni fog, amennyiben most: A Szent István-terem hadikórháznak 1000 darabot, Régi árva-házi hadikórháznak 500 darabot, Ipariskolai hadikórháznak 500 darabot, Lovassági laktnya hadikórháznak 600 Barakk tábor hadikórház 1000 drb. darabot, Gyalogági hadikórháznak 600 darabot, Kereskedelmi Csarnok hadikórháznak 500 darabot, Mentelepi hadikórháznak 600 darabot, Deák Ferenc utcai hadikórháznak 500 darabot, Szent György kórház hadikórháznak 500 darabot, Várszerű barakk kórház 500 darabot fog kapni.

— **Kabaréestek a színházban.** Könyves József kabaréestét iránt, amelyek a husvéti ünnepnek alatt lesznek, szokatlan érdeklődés nyilvánul. Jegyek már csak nagyon korlátozott számban baphatók Krauz Verona jegyirodájában.

— **Statistikai az elejtett vadakról.** A földmívelésügyi miniszter a közigazgatási bizottságot felhívta, hogy a vadászati szászág által készítesen a kivételes lövési engedély alapján elejtett vadak neméről statisztikát.

— **Mennyibe kerül egy emberélet a háborúban?** Amerikai statisztikusok kiszámították, hogy mennyibe kerül a világháborúban egy katona halála. Számításuk szerint tízenöt ezer dollárba (a mai árfolyam szerint 120,000 koronába) kerül. Bármilyen meglepetően nagy is ez az összeg, az amerikai statisztikusok szerint emberélet dolgában az angol-búr háború drágább volt a mostani európai, háborúnál, mert akkor minden elpusztult katona kétszáz ezer koronába került. Olesó volt az emberélet a Törökország ellen viselt legutóbbi balkáni háborúban, mert ott egy megölt katonának csak 50,000 korona volt az ára.

— **Elűnt fiúcska.** Dr. Somogyi Minó budapesti lakos miniszteri titkár távirálal értesítette a székesfehérvári rendőrséget, hogy 18 éves fia elűnt s valószínűleg Székesfehérvár felé vette útját. A rendőrség utána nézett a dolognak s megállapította, hogy a fiú tényleg volt Székesfehérváron, de már tovább utazott.

— **Tolvajlás.** Özv. Bernáth Józsefné hentesiparos Ösz-utca 18 szám alatti lakos fejletlenné tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes a lakásáról 1100 koronát elloptott. A tolvajnak ismerősnek kellett lenni a házi viszonyokkal, mert tudta, hogy hol szokták a lakás kulcsát tartani. És érdekes, hogy a tolvaj nem az egész pénztáskát emelte el, 365 koronát nagy kegyesen hátrahagyott. A rendőrség erősen nyomozást indított a tettes kézrekerítésére.

— **Petőfi fordítói.** Szegény Petőfi hányzor megfordulna sirjában, ha törődne vele, hogy hányszor fordítják őt, hol szörmentében, hol visszájára. Legújabbban Tisza István lapja, a „Magyar Figyelő” figyele meg, Bihar Antal rossz német fordításait. Közi is: „Megy a juhász számáron” című vers fordítmányát, amelynek címe, „Schäfer auf dem Esel”. Utolsó versszakát mi is le nyomatjuk:

„In seiner Erbitterung,
Was stand auf dem Tropic.
Wichtig er mit dem Stveck
Auf des Esels Kopfe.”

Ez azonban semmi ahhoz a fordításhoz képest, mely a Neus Pester Journal ez előtt 30 évvel megjelent tárcájában napvilágot látott. Abban a „Kaka töven költ a ruca” így fordult:

„Im Kakao felde brühet die Ente.
Auf guten Boden wachsen Alimente.
Dveh wo das traue Mädchen Saht ist
Das Lait zu finden sehr fatalist.”

Ennél fatálisabb fordítást csinált Kertbeni még Petőfi életében, „Be-fordultam a konyhára” verssel. Az „eszemadja” szót úgy fordította le: ich esse sie gibt.

A „Höher köteleit” is lefordították németre megjelenése után. Egy magyar zupásőrmester megbotránkozott azon, hogy már ezt is elutasították a tolvajok az osztrák. Titokban visszafordította magyarra, nehogy kárt szenvedjen nemzeti irodalmunk.

— **Katonaruhás gyermekek.** A városok törvényhatóságok egymás után adják ki a rendeletet, amely megtiltja a gyermekeknek a katonaruhát viselését. Mint halljuk, legközelebb Székesszékfőváros is megjelenti ezen tilalmot.

— **Baromfitolvajlás.** Pepp Ferencné Szeder utca 51. szám alatti lakostól baromfiakat loptak 100 korona értékben. A tolvajt keresik.

— **Katonametetés.** Bregovics György igari lakos a harctéren kapott betegsége következtében elhunyt. Temetése április 22-én d. u. fél 2 órakor lesz a Csapatkórház halottasházából.

A Székesszékfővárosi Hitelszövetkezet igazgatósága közli tagjaival és a gazdaközönséggel, hogy a VI. hadikölcsönkönyvekre az eredeti feltételek mellett jegyzéseket és befizetéseket elfogad Távirat-u. ő. sz. alatti helyiségben hetenként csütörtök és szombaton d. e. fél 9-től 12-ig, vasárnapon d. e. fél 11-től fél 12-ig. — Hetibetétek váltása alábbán is lehet a hadikölcsönkönyvekre előjegyezni.

SÖVEGJARTÓ vászonaruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból. Különböző vászna, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ

szabott árak.

— **Sétahangverseny.** Az újralakult Hadsegélyző Bizottság husvétvasárnap és hétfőn délelőtt 11 órától a Zichy-ligeten sétahangversenyt rendez a 35. gyalogezred zenekarával. Belépődíj a szokásos 20 fillér. A 35. gyalogezred zenekara az összes vasárnap és ünnepnapokra a legnagyobb készséggel ajánlotta fel magát a Hadsegélyző Bizottságnak a sétahangversenyek megtartására, amelyek ezután minden vasárnap és ünnepnap megtartanak a Zichy-ligeten.

— **Köhögés és rekedtség ellen** a legjobbnak bizonyult háziasz a dr. STÖRK-féle komprimált mell-pasztila. Egy doboz ára 60 fillér. Kapható Szűts Róbert „Magyar Korona” gyógyszerárán, Székesfehérvár, Városházán.

Székesfehérvár 3. számú (Liget-sori) postahivatalnál 4 polgári iskolát vettett lány hivatali kisegítőnek felvétetik.

Az Uránia mozgósínház hírei.

Erdei vadírág. Az Uránia husvét (szombat, vasárnap) műsora ismét szenzációs zambá megy. Az „Erdi vadírág” egy gyönyörű filmjelenet, melynek fotográfiai kivitele valamint a dráma tárgya és művészi megjatszása meglepetés lesz. Hétfői műsora Henny Porten sorozat lesz, melynek címe „Az utolsó imádság” a művésznek egyik legmeghatóbb alakítása. Henny Porten ebben a drámában nagy sikert arat és pazarul szórja művészetének csodás szikráit, mellyel mindenkit elragad. Különös érdekessége még a husvét hétfői műsornak az „Albert esküvéje” című vígjáték és a legújabb harctári hírek. — Kedden, április 25-én egy napos műsorban premier lesz és ez alkalommal Claire Walldoff mutatkozik be az Uránia közönségének a „Rikkancs leány” című 4 felvonásos vígjátékban. Ez alkalommal a „Hű paripa”, és „Férem barátja” című darabok is színe kerülnek.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármestere, 5342/1916.

Hirdetmény.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter annak az élesztő gyártása és forgalomba hozatalának szabályozása tárgyában 1916. márc. hó 31-én kejt 62200/XII. 2. 1919. számú rendeletét tudomásul vétel és alkalmazkodás végett közzé teszem, végrehajtás végett pedig kiadom Ság Lajos rendőrfőkapitány urnak.

Székesfehérvárott, 1916. évi április hó 19-én.

Dr. Saára Gyula,
polgármester.

A magyar királyi földmívelésügyi miniszternek 62200/1916. XII. 2. számú rendelete.

Az élesztő gyártása és forgalomba hozataláról.

Az élesztő keverésének megtiltása elhatározván, az élesztő gyártása és forgalomba hozatalának szabályozására az 1895. évi LXVI.

tc. alapján a m. kir. belügyi és kereskedelmi miniszter urakkal egyetértéssel az alábbiakat rendelem:

1. §.

Élesztő (Saccharomyces cerevisiae) alatt ezen rendelet szempontjából olyan kelesztő és szesz-szeszes erjedést létező termék értendő, mellyel ipari értelemben szesz, illetve sör — termeltetett.

Csakis tiszta, szesz, vagy tiszta sörélesztő hozható forgalomba. Tilos romlott, vagy felbomlásnak induló élesztőt forgalomba hozni, vagy közügyasztási célokra felhasználni.

2. §.

Az élesztő-vagy téglaalakban, az egészségre nem káros módon készített papíros csomagban, vagy tartályokban hozandó forgalomba olykép, hogy

a) a szeszélesztő közvetlenül a burkoló papírra nyomott, illetőleg magára a tartályra ragasztott világos vörös címkén legalább hét milliméteres nyomtatott fekete betűkkel:

Tiszta szeszélesztő.

b) sörélesztő ugyanolyan módon azonban citromsárga címkén fekete betűkkel:

Sörélesztő

jelzővel hozandó forgalomba. Ezenfelül a gyár neve és az élesztő minősége magába az élesztőbe is benyomandó.

Az élesztők címkéjén az élesztő megjelölése alatt az előállító gyár neve és helye, valamint az élesztő sulya is feltüntetendő. (pl. Tiszta szeszélesztő Nagy János szeszgyárából Budapest. Suly: kg.)

Másféle elnevezéseket, vagy megjelöléseket (védjegy stb.) az élesztőkön csak az esetben szabad alkalmazni, ha azok nem alkalmasságuk arra, hogy az élesztő eredete, vagy minősége megtévesztésnek.

3. §.

A belföldön eladásra kerülő belföldi származású élesztő, a kereskedő által eredetben, vagy kissébitve átcsomagolható ugyan, de az esetben nem a termelő, hanem az átcsomagoló nevével látható el.

Nem belföldi származású élesztőt nem szabad átcsomagolni.

4. §.

A kereskedő (sütő stb.), aki élesztőt fogyasztásra árusít, köteles ezt helyiségében felirattal jelezni, az eladandó élesztő darabot pedig a vevő előtt oly módon levágni, hogy az az eredeti csomagolást láthassa.

A megmaradt élesztő eredeti burkában hagyandó.

5. §.

Az ugynevezett táp és takarmány élesztők, ezen elnevezés alatt az 1895. évi LXVI. tc. végrehajtása tárgyában — kiadott 38286/96 számú általános rendelet határozmányainak figyelembe vételével hozandók forgalomba.

6. §.

Az élesztő hamisítására, illetve a hamisított élesztő forgalomba hozatalára, ugyszintén a rendszeti szabályok megszegésére az 1895. évi XLVI. t. c. és ennek végrehajtása tárgyában kiadott 38286/96. F. M. szám számú általános rendelet határozmányai lévén alkalmazandók, ezek értelmében:

a) az, aki kereskedelmi forgalomba bocsátás céljaira tiszta szeszélesztőbe sörélesztőt, vagy akár a szeszélesztőbe, akár a sörélesztőbe keményítőt, illetve bármely az idézett V. R. 5. §-a értelmében tiltott anyagot kever, vagy kevert, hamisítást követ el s az idézett törvény 3-ik §-ának a) pontja értelmében büntetendő.

b) az, aki ily hamisítványokat szándékosan, vagy megállapíthatólag a köteles gondosság mellőzésével forgalomba hoz, kihágást követ el s az idézett rendelet 22. §-ában foglaltak figyelembe vételével a törvény 3. §-a c) pontja alapján büntetendő.

c) az, aki az élesztő jelzésére, csomagolására, átcsomagolására, és árusítására vonatkozó, ezen rendelet 2—5 §§-ában foglalt rendszeti szabályokat meg nem tartja, illetve megszegi, a törvény 4. §-ába ütköző és ugyanezen § alapján büntetendő kihágást követ el.

Nem büntetendő azonban az, aki a hatóság előtt hitelesen igazolja, hogy az általa készített keményítőt tartalmazó élesztőt egyenesen megrendelésre közvetlenül oly területre szállította (szállítja) amely területen a keményítővel kevert élesztő árusítása meg van engedve.

7. §.

A hivatalos ellenőrzés és mintavétel az 1895. évi XLVI. t. c. és az ennek alapján kibocsátott rendelet értelmében történik.

A minták megvizsgálására és szakértői közreműködésre körzeti beosztásuk szerint az 1895. XLVI. t. c. alapján eljáró összes vegykísérleti és vegyvizsgáló állomások illetékesek.

8. §.

Ezen rendelkezések 1916. évi június hó 1-én lépnek életbe s ugyan e nappal az e tárgyban kiadott egyéb rendelkezések hatályon kívül helyeztetnek.

Budapest, 1916. márc. 31.

— A Székesfehérvári Hitelszövetkezet tulajdonát képező Deák Ferenc-utca 4. szám alatti ház szaban kézből eladó. Tudakozni lehet a Hitelszövet pénztári helyiségében Távirat-utca 6. sz. alatt hetenkint csütörtökön és szombaton d. e. 9—12-ig, vagy dr. Klauz György kanonoknál az intézet elnökénél Szent István-utca 12. sz. alatt.

— Társadalmi, tudományos szemléink között a Magyar Kultúra az első között foglalt helyet. Havonként kétszer-jelenik meg. Szerkesztőség: Budapest, VIII., Horánszky-utca 20. szám.

Meghívó.

A ráckereszturi keresztény fogyasztási és értékesítő szövetkezet

1916. évi május hó 7-én délután 4 órakor az iskola nagytermében

évi rendes közgyűlését

tartja, melyre a keresztény szövetkezetek központja-mint szövetkezet és a szövetkezeti tagok oly figyelemztetéssel hivatnak meg, hogyha a részvétlenség miatt a közgyűlés e napon megtartható nem volna, úgy az május 21-én délután 4 órakor a kitűzött helyen a tagok számára való tekintet nélkül ugyanazon tárgysorozattal fog magtatartni.

Tárgysorozat.

1. Elnöki megnyitó.
 2. Zárszámadások bemutatása s ezzel kapcsolatban az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése, a felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő bizottság részére és a tisztajelvény hovatartásáról szóló határozat.
 3. Egy igazgatósági tag választása egy évre.
 4. Heti rendes és pótfelügyelő bizottsági tag választása.
 5. Esetleges indítványok tárgyalása, melyek az alapszabály 21 §-a 7-ik pontja szerinti adtak be.
- A zárszámadások, a mérleg vesztesség-nyereség számla a szövetkezet üzletteliségében közszemlére kifüggesztettek.

Ráckeresztur, 1916. április 16.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Szombaton és vasárnap,
április 22 és 23 án:

A „Nordisk” legvirtuózabb
filmalkotása

A 9 újju ember.

Szenzációs detektív dráma
5 felvonásban.

Főszereplő:

Aage Hartel,

A „Gar el-Hama” híres
alakítója

Pompás kiegészítő műsor!

Előadások:

Szombaton 7, 9 és 9 órakor.
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Rendes helyárak.

Tavaszi KALAP MODELL ujdonságok

blouzekből órlási választék. OLCSÓ ÁRAK.

KALAPOK ÁTALAKÍTÁST ELFOGADOM.

megérkeztek; bő választék áll az urhölgyek rendelkezésére, úgy az egyszerűbb, mint a lelegegansabb formákból. Köszimert női szabóságomban készült

Radó

női divat különlegességek üzlete,
Nádor-utca 1. sz. — Telefon 341.

APRÓHIRDETÉSEK.

Fajgalambot, bogyóset és pávát keresek megvételre. Cím a kiadóban.

Egy borjas tehén eladó. Széchenyi utca 46. sz. alatt.

Egy szép hasas és friss fejű tehén eladó. Öreg-utca 36. sz. alatt.

Gyerekkecskék legolcsóbbját a legfinomabbik Gerendai Gyula vászon, fehérnemű, gyermek-kelengye üzletében kaphatók, Székesfehérvár, Kossuth-u. 4.

Kárpitos munkákat szolid és megbízható kivitelben készít Turner Imre kárpitos és díszítő Szt. István-3. szám.

Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatóságának gazdasági munkabizottságától.

5221/1916.

Hirdetmény.

Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatóságának munkabizottsága a kapálás, kaszálás, aratás, behordás és cseplési munkálatok biztosítására közhírré teszi, hogy minden mezőgazda kaphat katonamunkásokat, ha szükségletét 14 nappal a munkálatok megkezdése előtt a bizottságnál bejelenti. A katonai munká-

soknak a helyben a szokásos munkabér jár.

A bejelentések mindennap még ünnepnap is délelőtt 9 órától 11-ig, a bizottság hivatalos helyiségében Városháza, Zichy-ház II. em. 1. sz. közölhetők.

Székesfehérvár, 1916. április 12-én.

Dr. Saára Gyula
elnök.

Telefon 233. — Tefon 233.

Szombaton és vasárnap,
április hó 22 és 23 án:

AZ

erdei vadvirág.

[Megható dráma 4 részben.

Szenzációs ujdonság.

Nagyszabású pótműsr!

Szombaton 2 előadás 7 1/2 és
9 órákor.

Rendes helyárak.

LEGUTABB

női selyem tagal- és szalmakalap-formák.
Legdivavatosabb virág-, toll és kálapdiszkek.

BLOUSEUJDONSÁGOK.

Legolcsóbb árban kaphatók

Kováts Antalnál Székesfehérvár.
Városházter. —

A POLGÁRI LÖVÖLDÉBEN

Husvétvasárnap és hétfőn

délután a helyőrség tisztikara és
családtagjai szórakoztatására a 35.

GYALÓGEZRED ZENEKARA

HANGVERSENYT

rendez. Kezdeté délután fél 3 órákor.

Mindenkinek szabad bemenet.

Kitűnő ételekről és italokról gondoskodva lesz.

A Ráckeresztúri Keresztény Fogyasztási Szövetkezet mérleg-számlája.

VAGYON	K	f.	TEHER	K	f.
Készpénzkészlet	56	64	206 tag-337 db. üzletrész a 10 kor.	3370	—
Árukészlet	5033	54	Áruhitelezők. Keresztény központ	12592	55
Adósok	1857	83	Kölcsön számla	750	—
Felszerelési költség	1074	94	Átmeneti számla	60	—
20% levonás	214	98	Áruhitelezők, idegen cég	216	45
Ingatlan számla	9000	—	Adóhátralék és fogyasztási adó	215	—
Raktáron kívüli áru: bor- és pálinka	1464	—	Tartalékalap	1579	22
Értékpapír számla	100	—	Óvadék számla	1000	—
Kormos Pál üzletvezető hiánya	993	80	Egyenleg mint nyereség	318	95
Binder Géza	336	40			
Vetőgép és üres edények	400	—			
	20102	171		20102	171

Ráckeresztúr, 1916. március 28.

Keresztes György sk. ig. elnök.

Lauer Lajos sk.

Baki József sk.

Berdák Mátyás sk.

Veszteség-nyereség-számla.

KIADÁS	K	f.	BEVÉTEL	K	f.
Személyzet fizetése	784	—	1915 év febr. 25-től 1916 március 28-ig 42874 kor.		
Szállítási költség	826	61	54 fill. áru bevétel után nyers haszon	5302	43
Üzleti költség	1600	53	Albérletből	140	—
Adó	319	45			
Felszerelés 20% leírás	214	98			
Kamat számla	1244	87			
Biztosítás	133	04			
Egyenleg mint nyereség	318	95			
	5442	43		5442	43

1915. február 24-én volt a szövetkezetnek 208 tagja 339 üzletrésszel, 1916. március 28-án van a szövetkezetnek 206 tagja 337 üzletrésszel, kilépett 2 tag 2 üzletrésszel.

Ezen mérleg, veszteség- és nyereség-számla a felügyelő-bizottság által megvizsgáltván, rendben és a kereskedelmi törvényekkel meg-egyezőnek találta.

Szabó József sk.
felügyelő-bizottsági elnök.

Korniss István sk.

Dobrádi István sk.

Illik Lipót sk.

Gajdó János sk.

ijf. Herkli István sk.

Nyomta az Egyházmegyei Könyvnyomda Székesfehérváron.